

رابطه سبک های فرزند پروری با ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی

یاسمن سادات زاهد شکرابی^۱، علی اکبر صلاحی^۲

^۱ دانش آموخته مقطع کارشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

^۲ مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

نام نویسنده مسئول:

یاسمن سادات زاهد شکرابی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری بود. روش پژوهش حاضر کمی و از نوع همبستگی بود. حجم نمونه آماری این پژوهش، ۱۹۸ نفر از زنان و مردان، دارای وضعیت تاهل مجرد یا متأهل و وضعیت تحصیلی دیپلم تا دکتری با دامنه سنی ۱۶ تا ۴۹ سال شهر تهران می باشد. که پس از استخراج اطلاعات از پرسشنامه ها و بررسی داده ها، مطالعه بر روی ۱۱۷ نفر (۹۳ تعداد زن و ۲۳ تعداد مرد) با دامنه سنی (۱۶ تا ۴۹ سال) انجام گردید و به صورت در دسترس انتخاب شدند. در این پژوهش از آزمون های پنج عامل بزرگ شخصیت، هوش هیجانی شوت و همکاران و فرزند پروری بامریند استفاده شده است. داده های به دست آمده با روش تحلیل واریانس و همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج آماری حاصله از Sig. در تحلیل واریانس هوش هیجانی نمره ۰/۰۲۴ و برای شخصیت نمره ۰/۶۹۷ بود در نتیجه رابطه معنا داری یافت نشد و فرض صفر تایید و فرض خلاف رد شد اما نتایج در تحلیل همبستگی نشان داد Sig. به دست آمده برای متغیر هوش هیجانی و شخصیت برابر ۰/۰۰۷ شد که کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید شد در نتیجه با احتمال ۹۵٪ رابطه مثبت و معنادار بین این متغیرها یافت شد.

واژگان کلیدی: شخصیت، هوش هیجانی، سبکهای فرزند پروری.

مقدمه

وجود افرادی در جامعه که از لحاظ جسمانی، روانی، اجتماعی سالم باشند امری ضروری و بسیار مهم است. اولین جامعه ای که به عنوان واحدی کوچک هر فرد در آن زندگی می کند خانواده است و همین خانواده و سبک های فرزند پروری^۱ نقش بسیار مهمی در شکل گیری صفات جسمانی، روحی-روانی و اجتماعی افراد دارد تا جایی که انتخاب های هر فرد در جامعه های بعدی و بزرگتر او را نیز تحت الشعاع قرار می دهد. شکل گیری انواع سبک های فرزند پروری در خانواده که مکانی برای باز تولید نیروی انسانی، تامین نیاز های عاطفی، سلامت روانی و تربیت فرزندان است تحت تاثیر عوامل متعددی نظیر شخصیت^۲ و هوش هیجانی^۳ و غیره می باشد. کودکان در خانواده جامعه پذیری، امر و نهی والدین، تقلید و همانند سازی که از مهم ترین شیوه های انتقال ارزش ها، هنجارها و سنت های اجتماعی است یاد می گیرند(طاهری و همکاران، ۱۳۹۷).

می توان شخصیت را به عنوان الگو های متمایز و اختصاصی تفکر، هیجان و رفتار توصیف کرد که سبک تعامل شخص با محیط فیزیکی و اجتماعی را مشخص می کند (نولن هوکسما^۴ و همکاران، ۲۰۰۹). اختلالات شخصیت^۵ یا ناهنجاری های شخصیتی الگوی ریشه دار برقراری ارتباط با دیگران، موقعیت ها و رویداد ها با الگوی انعطاف پذیر و ناسازگارانه تجربه و رفتار درونی است که به نوجوانی و اوایل بزرگسالی بر می گردد و فرد به طور چشم گیری از فرهنگ خود منحرف می شود و به ناراحتی فرد می انجامد و باعث اختلال در عملکرد شغلی، اجتماعی یا زمینه های مهم دیگر می شود (هالچین^۶، ۲۰۱۴).

درباره هوش هیجانی نظرات متعددی موجود است. سالوی و مایر^۷ (۱۹۹۰) هوش هیجانی را به منزله توانایی ادراک عواطف و هیجان ها جهت دستیابی به هیجان های سازنده ای که به کار ارزیابی افکار، فهم عواطف و دانش عاطفی فرد می آید و پرورش احساسات و تحول هوشی را ممکن می سازد تعریف کرده اند. هوش هیجانی به افراد کمک می کند تا با درک احساسات دیگران، روابط اجتماعی بهتری برقرار کنند و دیدگاه مثبت و خوش بینانه ای نسبت به خود و موقعیتی که خود با آن مواجه شده اند داشته باشند. هوش هیجانی شامل خودآگاهی، خود کنترلی، هوشیاری اجتماعی و مهارت های اجتماعی است که می تواند افراد را در رویارویی با مفضیات روزمره و فشارهای محیطی یاری دهد. تحقیقات نشان می دهد که هوش هیجانی بالا با بهزیستی نوجوانان رابطه مثبت و معناداری دارد(فیروزی، محمدی، نیکدل، ۱۳۹۵).

بریور و همکاران^۸ (۲۰۰۱) نیز هوش هیجانی را توانایی فرد در مدیریت احساس و هیجان خود و تحلیل و پاسخ به دیگران برای انجام امور لازم تعریف نموده است. بارآن^۹ (۲۰۱۵) معتقد بود هوش هیجانی توانایی ما را در کنار آمدن موفقیت آمیز با دیگران، توأم با احساسات درونی منعکس میسازد. گلن^{۱۰} (۲۰۰۹) اعتقاد داشت که توانایی های شخصی و بین شخصی (هوش هیجانی) نسبت به هوش شناختی دارای اهمیت بیشتری در موفقیت های شخصی، اجتماعی و حرفه ای افراد است وی همچنین معتقد بود هوش و استعداد فقط می تواند به اندازه ی ۲۰ درصد در موفقیت فرد نقش داشته باشد و ۸۰ درصد بقیه به عوامل دیگری از جمله هوش هیجانی افراد مربوط می شود(نادری، اکبری، ۱۳۹۶).

سبک فرزند پروری^{۱۱}، بیانگر روابط عاطفی و نحوه ی ارتباط کلی والدین با فرزندان است و عامل مهمی برای تحول و یادگیری کودکان به حساب می آید(کارزاره، عبدی، حیدری، ۱۳۹۴). هر خانواده شیوه ی خاصی را تحت عنوان شیوه های فرزند پروری در تربیت فرزندان خویش به کار گرفته، که متاثر از عوامل متفاوتی از جمله عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است (توزنده جانی، توکلی زاده، لگزیان، ۱۳۹۰). خانواده، بافت اصلی رشد کودک است و عوامل خانوادگی، ویژگی های

¹ Parenting Styles

² personality

³ Emotional Intelligence

⁴ Susan Nolen Hoeksema

⁵ Personality disorder

⁶ richard halgin

⁷ Peter Salovey & John Mayer

⁸ Jozef Breuer

⁹ Bar-On

¹⁰ Daniel Goleman

¹¹ Parenting Style

فردی کودک، نشانگان قبلی و حوادث زندگی، بروز ناسازگاری های رشدی و آسیب های روان شناختی را پیش بینی می کند. پژوهش ها نشان می دهد که یکی از مهم ترین عوامل خانوادگی در تحول این مشکلات رفتاری، سبک فرزند پروری است. (همتی علمدارلو و همکاران، ۱۳۹۳).

به معنایی دیگر روش های فرزندپروری ترکیباتی از رفتار های والدین هستند که در موقعیت های گسترده ای روی می دهند و جو فرزند پروری بادوامی را به وجود می آورند (برک^{۱۲}، ۲۰۱۴). اولین تاثیرات محیطی که فرد دریافت می کند از محیط خانواده است و حتی تاثیر پذیری فرد از سایر محیط ها می تواند نشأت گرفته از همین محیط خانواده باشد. خانواده پایه گذار بخش مهمی از سرنوشت انسان است و در تعیین سبک خط و مشی زندگی آینده، اخلاق، سلامت و عملکرد فرد در آینده نقش بزرگی بر عهده دارد. عواملی چون شخصیت والدین، سلامت روانی و جسمانی آن ها، شیوه های تربیتی اعمال شده در داخل خانواده، شغل و تحصیلات والدین به وضعیت اقتصادی فرهنگی خانواده، محل سکونت خانواده، حجم و جمعیت خانواده، روابط اجتماعی و بی نهایت متغیر دیگر در خانواده وجود دارند. شخصیت فرد، سلامت روانی- جسمانی او، آینده شغلی، تحصیلی، اقتصادی، سازگاری اجتماعی و فرهنگی، تشکیل خانواده او و غیره را تحت تاثیر قرار می دهند (نجاران طوسی، طالبیان شریف، عبد خدائی، ۱۳۹۸) فقدان شیوه های فرزندپروری متعادل و مثبت با آشفتگی هویت، پرخاشگری و اختلال رفتاری در نوجوانان رابطه دارد. سیمون و همکاران^{۱۳} (۲۰۱۱) نیز دریافتند بین بی توجهی عاطفی پدر و اختلال هویت جنسی در فرزندان رابطه وجود دارد (سندی، رضایی، صالحی، ۱۳۹۳).

پژوهش حاضر منظر هدف از نوع بنیادی می باشد. تاکنون پژوهش های بسیار در ارتباط با بهبود سبک های فرزند پروری والدین و تاثیر سبک های فرزند پروری بر شخصیت فرزندان و تاثیر سبک های فرزند پروری بر تقویت هوش هیجانی فرزندان صورت گرفته است که نتایج تامل برانگیزی بدست آمده است اما تا کنون میان پژوهش های داخلی هیچ یک به رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبکهای فرزندپروری به صورت توأم پرداخته نشده است. بنابراین انجام چنین پژوهش هایی در کشور میتواند بدیع و سودمند باشد.

طاهری و همکاران (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان سبک های فرزند پروری والدین با کمال گرایی در دانشجویان خانواده های تک فرزند و چند فرزند انجام دادند نتایج تحقیق نشان داد که بین سبک های فرزند پروری والدین با کمال گرایی در دانشجویان رابطه معنا دار وجود دارد.

مرتضوی و امیری مجد (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان رابطه ویژگی های شخصیتی و سبکهای فرزند پروری مادران با پرخاشگری کودکان دبستانی انجام دادند نتایج تحقیق نشان داد که ویژگی های شخصیتی والدین با سبک های فرزندپروری شان رابطه دارد.

فیروزی و همکاران (۱۳۹۵) پژوهشی را با عنوان نقش پیش بینی کننده هوش هیجانی و سبکهای فرزندپروری ادراک شده در شادکامی دانش آموزان انجام دادند، نتایج تحقیق نشان داد که در سبکهای فرزندپروری و هوش هیجانی در هر دو گروه پسران و دختران با شادکامی رابطه معنا داری وجود داشت.

لودوا و ایاسک^{۱۴} (۲۰۱۵) پژوهشی را با عنوان تاثیر سبکهای فرزندپروری بر توسعه اخلاقی کودک انجام دادند نتایج تحقیق نشان داد که سبکهای فرزندپروری والدین رابطه معنا داری با شخصیت فرزندان دارد.

چیونگ و همکاران^{۱۵} (۲۰۱۵) پژوهشی را با عنوان شخصیت و سبک فرزند پروری والدین به عنوان پیش بینی کننده رضایت از زندگی در دانش آموزان متوسطه چینی انجام دادند نتایج نشان داد که سبک های فرزند پروری، شخصیت و رضایت از زندگی به طور معنا داری با هم ارتباط دارند.

¹² Laura Berk

¹³ Herbert Alexander Simon

¹⁴ Jan Iasek & Irena Loudova

¹⁵ Qiuzhi Xie & Weiqiao Fan & Paul Wong & Fanny M. Cheung

الوتوپ، بید، الوفونمیلای^{۱۶} (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان سبک های فرزند پروری، هوش هیجانی و سلامت روان فرزندان نیجریه ای انجام دادند نتایج تحقیق نشان داد که سبک فرزند پروری والدین توانست هوش هیجانی، اضطراب را پیش بینی کند و این در حالی بود که سبک های فرزند پروری اقتدارگرا و همچنین آسان گیر، پیش بینی کننده اضطراب روان شناختی بودند در نهایت محققان این تحقیق به این نتیجه رسیدند که هوش هیجانی کودک و وضعیت بهداشت روانی کودک محصولاتی از سبک فرزند پروری والدین است.

با توجه به پژوهش های سال های اخیر در حوزه سلامت روان و ارتقای هوش هیجانی فرزندان و همچنین با توجه به اثر مثبت آموزش و بهبود شیوه های فرزند پروری والدین در کاهش آسیب های روان شناختی و ارتقا هوش عاطفی این سوال مطرح شد که آیا شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری رابطه دارد؟

روش

روش این پژوهش کمی و از نوع همبستگی است. حجم نمونه آماری این پژوهش، ۱۹۸ نفر از زنان و مردان، دارای وضعیت تاهل مجرد یا متاهل و وضعیت تحصیلی دیپلم تا دکتری با دامنه سنی ۱۶ تا ۴۹ سال شهر تهران می باشد. که پس از استخراج اطلاعات از پرسشنامه ها و بررسی داده ها، مطالعه بر روی ۱۱۷ نفر (۹۳ تعداد زن و ۲۳ تعداد مرد) با دامنه سنی (۱۶ تا ۴۹ سال) انجام گردید. در این پژوهش اطلاعات بر اساس روش در دسترس جمع آوری شد. همچنین در این پژوهش از پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت، هوش هیجانی شوت و شیوه های فرزند پروری به عنوان ابزار استفاده شد.

پرسشنامه پنج عامل بزرگ^{۱۷} شخصیت: این پرسشنامه توسط جان و استیواستارا^{۱۸} در سال ۱۹۹۹ ساخته شده است و در سال ۲۰۰۸ ویرایش مجدد شده است. این پرسشنامه اثر عوامل شخصیتی را به طور جداگانه بر رفتار و احساسات افراد که جزء عوامل بنیادین هر فرد در زندگی خصوصی و اجتماعی وی بوده مورد بررسی قرار می دهد. پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت از ۴۴ عبارت کوتاه پاسخ تشکیل شده است که به روش ۵ درجه ای لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق مورد محاسبه قرار می گیرد و به بررسی ۵ عامل برون گرایی، توافق پذیری، وجدان، روان رنجوری، پذیرش می پردازد. در هلند ضریب آلفای کرونباخ برای عامل برون گرایی ۰/۷۸، توافق پذیری ۰/۸۰، با وجدان بودن ۰/۷۴، گشودگی ۰/۷۱ و روان رنجوری ۰/۷۳ می باشد، در آلمان نیز ضریب آلفای کرونباخ در دامنه بین ۰/۷۴ گشودگی تا ۰/۸۸ توافق پذیری به دست آمده است (مشیریان فراحی و همکاران، ۱۳۹۷). پرسشنامه هوش هیجانی شوت^{۱۹}: این پرسشنامه یک پرسشنامه ۴۱ سوالی خود سنجی است که برای سنجش هوش هیجانی خصیصه ای ساخته شده است. آزمودنی ها به سوالات این مقیاس بر مبنای رتبه بندی پنج لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم پاسخ می دهند. این پرسشنامه در واقع نسخه تجدید نظر شده ی مقیاس هوش هیجانی شوت و همکاران (۱۹۹۸) می باشد. ظریب اعتبار (همسانی درونی) کل آزمون ۰/۸۵ گزارش شده است و سه عامل خوش بینی/تنظیم خلق، بهره جویی از هیجانات و ارزیابی هیجانات برای آن شناسایی شده است. ضرایب اعتبار از راه همسانی درونی برای این عامل ها به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۹ و ۰/۷۶ می باشد و روایی آزمون از طریق همبستگی آن با آزمون بهره هوشی بار-آن برآورد و میزان آن ۰/۶۷ گزارش شده است.

پرسشنامه شیوه های فرزند پروری: پرسشنامه ۳۰ سوالی شیوه های فرزند پروری (بامریند^{۲۰}) که فرم اولیه این پرسشنامه دارای ۳۰ گویه است که توسط دیانا بامریند (۱۹۷۳) ساخته و طراحی شده است. این پرسشنامه توسط حسین پور (۱۳۸۱) ترجمه شده است. این پرسشنامه شیوه های فرزند پروری را در سه عامل شیوه سهل گیرانه، شیوه ی استبدادی و شیوه ی قاطع و اطمینان بخش اندازه گیری می کند که در مقابل هر عبارت ۵ ستون از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم وجود دارد. بوری (۱۹۹۱) برای محاسبه پایایی از روش بازآزمایی استفاده کرد و نتایج زیر را به دست آورد. ۰/۸۱ برای شیوه ی سهل گیرانه، ۰/۸۶ برای شیوه ی

¹⁶ Akinawo E & Olutope Akpunne Bed & Olajide Olufunmilayo A

¹⁷ The big five inventory

¹⁸ John, O.P., & Srivastava, S

¹⁹ schutte

²⁰ Diana Baumrind

استبدادی و ۷۸٪ برای شیوه ی اقتداری به دست آورد او همچنین ثبات درونی را با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ محاسبه نمود که ۷۵٪ برای شیوه ی سهل گیرانه، ۸۵٪ برای شیوه ی استبدادی و ۸۲ درصد برای شیوه ی اقتداری به دست آورد. در پژوهش حاضر از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در آمار توصیفی از شاخص های نظیر نما، میانه، میانگین، واریانس و انحراف معیار برای تحلیل اطلاعات گردآوری شده استفاده شد. در آمار استنباطی برای تحلیل فرضیه اصلی به دلیل داشتن به متغیر از روش آماری تحلیل واریانس $Anova^{21}$ و برای فرضیه های فرعی از روش آماری همبستگی پیرسون^{۲۲} استفاده شد؛ از نرم افزار آماری SPSS-24^{۲۳} برای آنالیز داده ها استفاده گردید.

یافته ها

در این بخش یافته های پژوهش در دو قسمت تقسیم شده است. یافته های توصیفی (فراوانی، میانه، میانگین، مد، انحراف معیار). در بخش دوم به بررسی رابطه بین متغیر ها که به آن آمار استنباطی می گویند پرداختیم.

جدول شماره ۱ - آمار توصیفی

		سن	شغل	تحصیلات	جنسیت
N	Valid	117	117	117	117
	Missing	0	0	0	0
Mean		27.23	2.31	1.99	1.21
Median		24.00	2.00	2.00	1.00
Mode		22	3	2	1
Std.deviation		7.130	.748	.594	.432
Variance		50.834	.560	.353	.187

در جدول شماره ۱ یافته های توصیفی شامل میانگین، میانه، مد، انحراف معیار که برای هر یک از مؤلفه های جنسیت، تحصیلات، شغل و سن می باشد را نشان داده است.

جدول شماره ۲ تحلیل واریانس هوش هیجانی، شخصیت، فرزند پروری

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
هوش هیجانی	Between Groups	3748.699	31	120.926	1.742	.024
	within Groups	5901.831	85	69.433		
	Total	9650.530	116			
شخصیت	Between Groups	3871.463	31	124.886	.844	.697
	within Groups	12576.349	85	147.957		
	Total	16447.812	116			

فرضیه مورد بحث رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری بود با توجه به جدول شماره ۲، نمره sig. مشاهده شده برای هوش هیجانی ۰/۰۲۴ مشخص شد و این عدد از ۰/۰۵ کوچکتر است، فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود. لذا می توان بیان کرد که این رابطه با احتمال ۹۵٪ معنا دار می باشد اما نمره sig. مشاهده شده برای شخصیت ۰/۶۹۷ مشخص شد و این عدد از ۰/۰۵ بزرگتر است، بنابراین فرض صفر تایید و فرض خلاف رد شد لذا می توان بیان کرد که این رابطه با احتمال ۹۵٪ معنا دار نمی باشد.

²¹ Analysis of variance

²² Correlation Coefficients

²³ Statistical package for social science

جدول شماره ۳ همبستگی پیرسون- فرزندپروری و هوش هیجانی

		فرزند پروری	هوش هیجانی
فرزند پروری	Pearson Correlation	1	-.094
	Sig. (2-tailed)		.311
	N	117	117
هوش هیجانی	Pearson Correlation	-.094	1
	Sig. (2-tailed)	.311	
	N	117	117

فرضیه مورد بحث رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری بود با توجه به جدول شماره ۳، نمره sig. مشاهده شده ۰/۳۱۱ می باشد و این عدد از ۰/۰۵ بزرگتر است، بنابراین فرض صفر تایید و فرض خلاف رد شد لذا می توان بیان کرد که این رابطه با احتمال ۹۵٪ معنا دار نمی باشد.

جدول شماره ۴ همبستگی پیرسون- فرزند پروری و شخصیت

		فرزند پروری	شخصیت
فرزند پروری	Pearson Correlation	1	-.117
	Sig. (2-tailed)		.207
	N	117	117
شخصیت	Pearson Correlation	-.117	1
	Sig. (2-tailed)	.207	
	N	117	117

فرضیه مورد بحث رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری بود با توجه به جدول شماره ۴، نمره sig. مشاهده شده ۰/۲۰۷ می باشد و این عدد از ۰/۰۵ بزرگتر است، بنابراین فرض صفر تایید و فرض خلاف رد شد لذا می توان بیان کرد که این رابطه با احتمال ۹۵٪ معنا دار نمی باشد.

جدول شماره ۵ همبستگی پیرسون- شخصیت و هوش هیجانی

		شخصیت	هوش هیجانی
شخصیت	Pearson Correlation	1	.246**
	Sig. (2-tailed)		.007
	N	117	117
هوش هیجانی	Pearson Correlation	.246**	1
	Sig. (2-tailed)	.007	
	N	117	117

فرضیه مورد بحث رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری بود با توجه به جدول شماره ۵، نمره sig. مشاهده شده ۰/۰۰۷ می باشد و این عدد از ۰/۰۵ کوچکتر است، بنابراین فرض صفر رد و فرض خلاف تایید شد لذا می توان بیان کرد که این رابطه با احتمال ۹۵٪ معنا دار می باشد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ویژگی های شخصیت و هوش هیجانی با سبک های فرزند پروری انجام شد. یافته های پژوهش نشان داد بین شخصیت و هوش هیجانی رابطه مثبت و معنا دار وجود دارد اما میان فرزند پروری و هوش هیجانی و فرزند پروری و شخصیت افراد رابطه معنا داری یافت نشد. یافته های حاصل در این پژوهش با نتایج به دست آمده در سایر پژوهش های انجام گرفته از نظر جامعه و نمونه آماری همین طور شیوه اجرا تفاوت هایی دارد همچنین با بخشی از تحقیقات انجام گرفته هم خوانی داشت و با تعدادی دیگر نا هم خوان بود.

نتایج حاصل از پژوهش بابایی و همکاران (۱۳۹۵)، که به بررسی تاثیر هوش هیجانی و ویژگی های شخصیتی در رانندگان متخلف پرداختند نشان داد هوش هیجانی و همچنین ویژگی های شخصیتی با رفتار رانندگی رابطه معنا داری دارد با توجه به یکی بودن متغیر های وابسته در این پژوهش با پژوهش حاضر و حاصل شدن نتیجه تقریباً مشابه می توان گفت دو پژوهش نسبت به هم در نتیجه دارای شباهت می باشند.

در پژوهش رستمی و همکاران (۱۳۹۵)، که به بررسی رابطه میان هوش هیجانی با ویژگی های شخصیتی و روحیه کارآفرینی کارآموزان و مهارت آموختگان پرداختند، نشان داد که میان کلیه مولفه هوش هیجانی و کلیه ابعاد مطرح شده در حوزه ویژگی های شخصیتی رابطه مثبت و معنا داری وجود دارد با توجه به یکی بودن دو متغیر وابسته در این پژوهش با پژوهش حاضر و حاصل شدن نتیجه تقریباً مشابه می توان گفت دو پژوهش نسبت به هم در نتیجه دارای شباهت می باشند.

ناظر و همکاران (۱۳۹۵)، در تحقیق خود با موضوع پیش بینی ویژگی های شخصیت فرزندان براساس سبک های فرزند پروری و ارتباط آن با پنج عامل بزرگ شخصیت والدین بر دانشجویان به این نتیجه رسیدند که یکی از عوامل مرتبط با شخصیت فرزندان، الگو های شخصیت والدین می باشد و دارای رابطه معنا داری می باشند اما معنا داری در پژوهش ناظر هم سویی با پژوهش حاضر را رد کرد.

تانتاروس، باکوویانیس و آرژیریو^{۲۴} (۲۰۱۶)، در تحقیق خود با عنوان سبک های فرزند پروری والدین و ویژگی های هوش هیجانی در بزرگسالی انجام دادند، نتایج تحقیق نشان داد که بین سبک های فرزند پروری والدین و هوش هیجانی در بزرگسالی رابطه معنا داری موجود است و بهبود سبک های فرزند پروری موجب رشد هوش هیجانی می شود اما معنا داری در پژوهش تانتاروس و همکاران همسویی با پژوهش حاضر را رد کرد.

در پژوهش کاظمی و غیاثوند (۱۳۹۷)، که به بررسی مقایسه ویژگی های شخصیتی و هوش هیجانی دانش آموزان دختر براساس گروه های خونی پرداختند، نشان داد که بین ویژگی های شخصیتی و هوش هیجانی، دانش آموزان دختر براساس گروه های خونی A، B، AB و O تفاوت معنا داری وجود ندارد و با توجه به یکی بودن متغیر های وابسته در این پژوهش با پژوهش حاضر و حاصل شدن نتیجه تقریباً مشابه می توان گفت دو پژوهش نسبت به هم در نتیجه دارای شباهت می باشند.

با توجه به نتایج جدول شماره ۲، ویژگی های مختلف شخصیتی و هوش هیجانی افراد که شامل خود آگاهی، خود کنترلی، هوشیاری اجتماعی و... می باشد بر کیفیت سبک های فرزند پروری تاثیری ندارد. با توجه به جدول شماره ۳، سبک های فرزند پروری افراد و همبستگی های شخصیتشان بر روی هم تاثیری ندارند و برای مثال داشتن ویژگی های شخصی روان رنجوری تاثیری در فرزند پروری افراد ندارد. با توجه به جدول شماره ۴، سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی افراد با هم رابطه معنا داری ندارند برای مثال بالا بودن مهارت های اجتماعی افراد باعث بهبود سبک های فرزند پروری نمی شود. با توجه به جدول شماره ۵، داشتن ویژگی های شخصیتی متفاوت باعث بالاتر یا پایین تر بودن هوش هیجانی می شود و رشد شخصیت به رشد هوش هیجانی کمک می کند.

با توجه به نتایج تحقیق حاضر و مشخص شدن ارتباط معنایی میان شخصیت و هوش هیجانی در این خصوص باید در نظر داشت که افراد با ویژگی های شخصیتی متفاوت بدون این که احساس تهدید یا ناراحتی کنند، قادرند به طور اثربخش با شرایط و اطلاعات مبهم، ناقص، غیر قطعی، سازمان نیافته و غیر شفاف رو به رو شوند و ضمن رفع ابهامات، آنها را به نفع خود تغییر دهند،

^{۲۴} EVANGELIA ARGYRIOU & GIORGOS BAKOYANNIS & SPYRIDON TANTAROS

که در این رابطه تقویت مهارت های هوش هیجانی می تواند بسیار موثر واقع شود. این طرح نیز به نوبه خود دارای محدودیت هایی بود. شیوه تکمیل الکترونیکی پرسشنامه برای شرکت کنندگان نا آشنا و جالب البته در برخی موارد که دسترسی به شبکه اینترنت وجود نداشت کمی چالش برانگیز بود؛ اما با این وجود، دقت در پاسخگویی، دقت در ورود اطلاعات به رایانه و صرفه جویی در مصرف کاغذ از جمله مزیت های آن بود. این مطالعه به نوبه خود جزء معدود مطالعاتی بود که بدین شکل روابط متغیر ها را مورد بررسی قرار داد. پیشنهاد می گردد مشابه چنین مطالعاتی در جوامع مختلف و در گروه های سنی متفاوت انجام شود و نتایج مورد مقایسه قرار گیرد.

منابع و مراجع

- [۱] نولن، هوکسما؛ سوزان، فردریکسون، باربارا؛ لافنس، جفری؛ واگنار، ویلیام. (۲۰۰۹). زمینه روانشناسی/تکینسون و هیلگارد، انتشارات گپ، چاپ هشتم.
- [۲] برک، لورا. (۲۰۱۴). روانشناسی رشد از لقاح تا کودکی. ویرایش ششم. مترجم یحیی سیدمحمّدی ۱۳۹۵. چاپ سی و سوم. انتشارات ارسباران
- [۳] هالجین، ریچارد پی. (۲۰۱۴). آسیب شناسی روانی دیدگاه های بالینی درباره اختلالات روانی. ویراست هفتم. جلد دوم. نشر روان.
- [۴] مرتضوی، زهرا؛ امیری مجد، مجتبی. (۱۳۹۷). رابطه ویژگیهای شخصیتی و سبکهای فرزند پروری مادران با پرخاشگری کودکان دبستانی. جامعه شناسی آموزش و پرورش. شماره ۶ بهار. صص ۸۵۱-۸۱۷.
- [۵] طاهری، نورالله؛ شیرزادگان، راضیه؛ الهامی، سعیده؛ محمودی، ناهید؛ بان، سارا؛ سرونیدان، سارا. (۱۳۹۶). سبک های فرزند پروری والدین با کمال گرایی در دانشجویان خانوادههای تک فرزند و چند فرزند. فصلنامه پرستاری، مامایی و پیراپزشکی. دوره دوم شماره سوم. صص ۷۲-۵۸.
- [۶] فیروزی، محمدرضا؛ محمدی، مهنوش؛ نیکدل، فریبرز. (۱۳۹۵). نقش پیش بینی کننده هوش هیجانی و سبکهای فرزند پروری ادراک شده در شادکامی دانش آموزان. پژوهش نامه ی روانشناسی مثبت. شماره چهارم. پیاپی ۸. صص ۳۹-۵۰.
- [۷] توننده جانی، حسن؛ توکلی زاده، جهانشیر؛ لگزبان، زهرا. (۱۳۹۰). اثربخشی شیوههای فرزند پروری بر خودکارآمدی و سلامت روان دانشجویان علوم انسانی دانشگاه پیام نور و آزاد نیشابور. فصلنامه ی دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی گناباد. دوره ۱۷. شماره ۲. صص ۶۴-۵۶.
- [۸] سندی، فاطمه؛ رضایی، سجاد؛ صالحی، ایرج. (۱۳۹۳). شیوه های فرزند پروری ادراک شده و سبک های هویت دختران نوجوان: بررسی نقش تعدیل گرانه حرمت خود. مجله روانشناسی ۶۹. سال هجدهم. شماره ۱. صص ۷۶-۶۱.
- [۹] نجاران طوسی، طیبیه؛ طالبیان شریف، جعفر؛ عبد خدائی، محمد سعید. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سبکهای دلبستگی و سبکهای فرزند پروری با میانجی گری رفتارهای پرخطر بر کیفیت زندگی دختران فراری. فصلنامه ایده های نوین روانشناسی. دوره ۳. شماره ۷. صص ۱۴-۱.
- [۱۰] نادری، حبیب الله؛ اکبری، مهدی. (۱۳۹۶). رابطه هوش هیجانی با کیفیت زندگی دانشجویان رشته گردشگری. مجله ی برنامه ریزی و توسعه گردشگری. سال ۶. شماره ۲۲. صص ۱۶۴-۱۴۴.
- [۱۱] همتی علمدارلو، قربان؛ حسین خانزاده، عباسعلی؛ ارجمندی، محمدصادق؛ تیموری آسفیچی، محمد مهدی؛ طاهر، محبوبه. (۱۳۹۳). نقش سبک فرزند پروری مادران در پیشبینی مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی با کم توانی ذهنی. تعلیم و تربیت استثنایی. سال چهاردهم. شماره سه. صص ۱۶-۷.
- [۱۲] کارزاره، شیدا؛ عبدی، منصور؛ حیدری، حسن. (۱۳۹۴). بررسی کارکرد خانواده و نقش سبک های فرزند پروری مادران در پیش بینی مشکلات رفتاری. فصلنامه اندیشه و رفتار. دوره نهم. شماره ۳۶. صص ۲۶-۱۷.
- [۱۳] بابایی، اعظم؛ صالحی، جواد؛ الهی، طاهره. (۱۳۹۵). مقایسه هوش هیجانی و ویژگی های شخصیتی در رانندگان متخلف و غیر متخلف شهر زنجان. فصلنامه پژوهش های نوین روانشناختی. سال یازدهم. شماره ۴۲. صص ۵۰-۲۲.
- [۱۴] رستمی، ایرج؛ محمدی، اسفندیار؛ غیابی، کبری؛ محمد کریمی، فروزان. (۱۳۹۵). بررسی رابطه میان هوش هیجانی با ویژگی های شخصیتی و روحیه کارآفرینی. چهارمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری. صص ۱۹-۱.
- [۱۵] ناظر، محمد؛ مختاری؛ محمدرضا، صیادی؛ احمد رضا، مشایخی؛ فاطمه. (۱۳۹۵). پیش بینی ویژگی های شخصیت فرزندان براساس سبک های فرزند پروری ارتباط آن با پنج عامل بزرگ شخصیت والدین. سلامت جامعه. دوره دهم. شماره ۱. صص ۳۹-۲۹.
- [۱۶] کاظمی، مریم السادات، غیاثوند؛ فرشته. (۱۳۹۷). مقایسه ویژگی های شخصیتی و هوش هیجانی دانش آموزان دختر براساس گروه های خونی. فصلنامه آموزش، مشاوره و روان درمانی. دوره ۷. صص ۱۰۸-۹۷.

- [17] Loudova; irena, Jan; lasek. (2015). *Parenting style and its influence on the personal and moral development of the child. Social and Behavioral Sciences*.174. pp 1254-1247
- [18] Xie; Qiuzhi,Fan; Weiqiao,Wong; Paul, M. Cheung;fanny.(2015). *Personality and Parenting Style as Predictors of Life Satisfaction Among Chinese Secondary Students. Asia-Pacific Edu Res*. 25(3). pp423-432.
- [19] E. Olutope;Akinawo, Bede C;Akpuune, Olufunmilayo A;Olajide.(2019). *Parenting Style, Emotional Intelligence and Psychological Health of Nigerian Children. Asian Journal of Pediatric Research*. 2(2).pp 1-11.
- [20] ARGYRIOU;evangela, BAKOYANNIS;giorgos, TANTAROS;Spyridon.(2016). *Parenting styles and trait emotional intelligence in adolescence. Scandinavian Journal of Psychology*. 57. pp42-49.